

Калязін Ю.В.,
кандидат технічних наук,
доцент
(Полтавський національний
педагогічний університет
імені В.Г.Короленка)

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТЕХНІЧНОЇ ЕСТЕТИКИ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Теоретичною базою сучасного дизайну є технічна естетика – наукова дисципліна, яка комплексно вивчає соціальні, естетичні, функціональні, ергономічні і технічні аспекти формування предметно-просторового середовища і є науково-методичні основи дизайну. З самого свого виникнення дизайн орієнтувався на досягнення єдності трьох принципів: корисності, зручності та краси.

Художнє конструювання – детальна розробка деталей або частин приміщення. Це творчий метод проектування виробів промислового виробництва, впровадження якого повинно забезпечити високу якість продукту. Як метод дизайну художнє конструювання передбачає висунення нової художньо-проектної ідеї та розробку нової функціональної структури, раціональне втілення цієї ідеї та гармонійне, виразне стилістичне оформлення предмета.

Проектуючи будь-який виріб, художник-конструктор повинен забезпечити не лише корисність речі, але і зробити її красивою, такою, що відповідає стилю, естетичним смакам. Різноманітність же призначень виробів - від чисто утилітарних до естетичних - обумовлює різні підходи і прийоми їх проектування. При цьому в творчій роботі художника - конструктора важливо правильно оцінювати співвідношення утилітарних і естетичних вимог, користі і краси в одному предметі.

Таким чином, професія дизайнера включає функції художника і інженера це означає, що, окрім загально художньої і гуманітарної підготовки, студенти повинні освоїти цикл природничо-наукових і технічних дисциплін. Базою для освоєння технічних дисциплін є вивчення математики та фізики. Інженерні дисципліни (технічна механіка, опір матеріалів, основи технічного конструювання і проектування) поєднуються освоєнням процесів дерево – і металообробки, макетуванням із різних матеріалів, виробничим навчанням.

Особливу проблему представляє уміння скоротити розрив між теорією інженерних дисциплін і проектуванням. Ефективний шлях вирішення цієї проблеми – участь викладачів технічних

дисциплін в навчанні проектуванню в якості консультантів. Наприклад, залучення до керівництва учбовим проектом, окрім викладачів-дизайнерів, інженера фахівця з матеріалів і ергономіста, а в схемі «комплексного проектування». Це гарантує застосування в проектах грамотних технічних ергономічних рішень.

Використовують також інший метод – використання САПР та спільне із студентами технічних вишів учбове і дипломне проектування. Але така співпраця має проблему, яка полягає у відмінності методик навчання в художніх і технічних вишів: перші принципово орієнтовані на творчість і проектування, другі навчаються принципам тільки аналогового проектування. Ці умови закладають розбіжності між інженерами і дизайнерами ще у сфері освіти, які можливо нівелювати шляхом залучення професорсько-викладацького складу і студентів технічних вишів до проектної культури.

Із запровадженням дизайн-освіти постало питання про підготовку для її забезпечення педагогічних кадрів. Це ставить питання про доповнення загально художньої та інженерної підготовки засвоєння психолого-педагогічних дисциплін. Сформульовані вище проблеми підготовки фахівців для дизайн-освіти можуть бути розв'язані при підготовці фахівців професійної освіти.

У процесі підготовки викладачів професійної освіти в Полтавському національному педагогічному університеті імені В.Г. Короленка значна увага приділяється формуванню здібностей до дизайн-освіти. У дисциплінах циклу професійно-практичної підготовки обов'язково використовуються принципи технічної естетики та дизайну. Так при проходженні виробничого навчання та вивчення методик викладання спеціальних дисциплін, конструювання виробів з деревини, моделювання та художня обробка виробів з деревини велика увага приділяється проектуванню виробів, що не можливо без врахування вимог технічної естетики.

Особливо навантажений практичними питаннями дизайну цикл дисциплін: «Малюнок і основи композиції», «Ергономіка», «Технологія декоративних виробів з деревини», «Основи виставкової діяльності». Під час вивчення робочих та інших машин студенти знайомляться з їх дизайнерськими рішеннями. Крім цього студентам пропонується отримати знання та навички за додатковою спеціалізацією «Дизайн меблів».